

EURAS

Pamokos tema

- Euro įvedimo sąlygų Lietuvoje aptarimas
- Euro, būsimo LT piniginio vieneto, privalumų aptarimas ir kaštų vertinimas
- Euro naudos Lietuvai argumentavimas
- Susipažinimas su euro įvedimo sistema, kriterijais, reikalavimais
- Euro, kaip ES bendros valiutos būtinybės suvokimas

Pamokos uždaviniai/uždavinys

- Remdamiesi žiniomis apie stipriausias pasaulio valiutas, išskirs po kelis euro privalumus ir įvertins įvedimo kaštus
- Nagrinėdami žiniasklaidoje/internete pateiktą informaciją, argumentuos euro įvedimo Lietuvoje poveikį žmonėms, verslams, valstybei

Mokiniai gebės

- argumentuoti kodėl Lietuva keičia litą euru
- išvardinti Mastroichto kriterijus eurui įvesti
- apskaičiuoti pateiktame pavyzdyje euro naudą keliautojui į euro zonos valstybę
- paaiškinti kelis euro apsaugos požymius

Kaip atsirado bendra ES valiuta?

- 1971 m JAV atsisako fiksuoto dolerio ir aukso kurso;
- 1979 kovą *Airija, Belgija, Danija, Didžioji Britanija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija, Vakarų Vokietija* sukuria Europos pinigų sistemą (EPS);

-
- 1992 m. dvylika Europos Bendrijos valstybių narių atstovų pasirašo Mastrichto sutartį, kurioje numatyta įvesti bendrą valiutą ir įsteigti ECB.
 - 1995 m. Madride ES Vadovų Taryba nusprendė bendrąją valiutą vadinti *euro*

- **Mastrichto sutartis** - ES sutartis - pasirašyta 1992-02-07 Maastrichte (Nyderlandai) įsigaliojo 1993-11-01
- Mastrichto sutartis nustatė konvergencijos (suartėjimo) kriterijus, kuriuos turi atitikti šalis, norinti įsivesti eurą.

Pagrindinės sutarties užduotys

- sukurti bendrą rinkos, pinigų, žemės ūkio politikos sąjungą
- rūpintis bendra užsienio ir saugumo politika
- bendradarbiauti teisingumo ir vidaus reikalų srityse

Mastrichto sutartyje nurodytos sąlygas

- Infliacija negali daugiau kaip 1,5 procentinio punkto viršyti trijų ES valstybių narių, su žemiausiu infliacijos lygiu, vidurkio
- Bendrojo šalies biudžeto deficitas negali viršyti 3 proc. BVP
- Valstybės skola turi būti ne didesnė kaip 60 proc. BVP
- Ilgalaikės palūkanų normos negali būti aukštesnės už trijų ES valstybių, su žemiausia infliacija, praėjusių metų ilgalaikių palūkanų normų vidurkį daugiau kaip 2 procentiniais punktais;
- Šalies nacionalinė valiuta turi būti stabili ir mažiausiai dvejus metus neperžengti nustatytų svyravimo ribų

Neįsipareigojo įsivesti euro

- Švedija
- Didžioji Britanija
- Danija

- Euro grafinis ženklas **€** sukurtas iš graikų kalbos raidės ***epsilon***, reiškiančios pirmąją žodžio „Europa“ raidę, ženklą sukūrė belgų dizaineris Alain Billiet.
- Ženklas perbrauktas dviem horizontaliais brūkšniais, kurie simbolizuoja stabilumą euro zonoje.
- Eurui žymėti naudojamas abėcėlinis kodas „EUR“ ir skaitmeninis kodas „978“.

-
- **1999 m. sausio 1 d.** euras pakeitė nacionalines valiutas elektroniniuose pavedimuose 11 valstybių: Airijoje, Austrijoje, Belgijoje, Ispanijoje, Italijoje, Liuksemburge, Nyderlanduose, Portugalijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Vokietijoje
 - **2002 m.** pasirodė gryniesi eurai

-
- 2001 m. prisijungė Graikija
 - 2007 m. eurai įvesti Slovėnijoje
 - 2008 m. eurą įsivedė Kipras ir Malta
 - 2009 m. euras įvestas Slovakijoje
 - 2011 m. euras įvestas Estijoje
 - 2014 m. euras įvestas Latvijoje

Oficialiai eurą įsivedusios ne ES valstybės
Monakas, San Marinas, Vatikanas

Neoficialiai eurą įsivedusios ne ES valstybės
Andora, Kosovas, Juodkalnija

Planuojančios įsivesti eurą šalys
**Lietuva, Vengrija, Bulgarija, Lenkija,
Rumunija, Čekija**

Euro kursas

3,452 80 lito už 1 eurą

Už euro įvedimą atsakingi

- Lietuvos Respublikos Vyriausybė
- Lietuvos bankas

Euro įvedimą finansuoja

- Lietuvos bankas (pinigų keitimas)
- Europos Komisija (info)
- Europos Centrinis Bankas (info)
- Lietuvos Valstybė (iš biudžeto)
- Privatūs verslai

Euro įvedimas kainuoja

- 0,6-0,9 mlrd. Lt.
- Finansiškas prisidėjimas prie Europos stabilumo mechanizmo (iki 1% NBVP)

Euras Lietuvoje *2015 m. sausio 1 d*

- Plėsis prekybos ir finansiniai ryšiai su kitomis euro zonos valstybėmis (tikėtina - skatins Lietuvos gyventojų pajamų didėjimą ir užimtumą)
- Neliks pinigų keitimo išlaidų ir rizikos (keliaujantiems, vykstantiems mokytis, dirbti)
- Didesnis kainų stabilumas (žmonėms taupyti, įmonėms -planuoti -naudinga visiems)

- Didesnė konkurencija ES bendrojoje rinkoje (vartotojams pigesnės prekės ir paslaugos)
- Mažesnės palūkanos (tikėtina - daugiau vartoti, investuoti)
- Finansinės drausmės reikalavimai užkirs kelią valstybės skolos didinimui, kitoms didelėms ekonominės politikos klaidoms

- Finansų rinka didesnė ir likvidesnė
- Stabilumas, sąlygojantis augimą ir užimtumą
- Didesnis šalies ekonominės politikos nuspėjamumas

Euro įvedimo sąnaudos

- Kainų didėjimas
- Vienkartinės valiutos keitimo sąnaudos
- Savarankiškos pinigų politikos nebuvimas
- Tikėtina didėjanti darbo jėgos kaina
(jei greičiau nei našumas – grėsmė eksportui, jei lėčiau – eko nuosmūkis)

Ar tikrai dabar?

- Nėra bendros darbo rinkos
- Eurozonos ekonomikos sąstingis
- Pietų šalių problemos
- Eurozonos valstybių skolų didėjimas ir konsolidavimo sąlygų nesilaikymas

Lietuvos atitikimas kriterijams 2014 06 04

	Lietuvos rodiklis	Konvergencijos kriterijus
Vidutinė metinė infliacija	0,6 proc	1,7 proc.
Valdžios sektoriaus deficito ir BVP santykis	2,1 proc	3,0 proc
Valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis	39,4 proc.	60,0 proc
Valiutos kurso stabilumo	3,4528 Lt	3,4528 Lt \pm 15 %
Ilgalaikių palūkanų normos	3,6 proc.	6,2 proc.
Teisinis suderinamumas	Visiškas atitikimas	Nacionaliniai teisės aktai suderinti su ECBS ir ECB

Ar gali Lietuva neįsivesti euro

- 2004 m. gegužės 1 d. įstojusi į ES, Lietuva tapo ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) nare, o šios sąjungos **pagrindas – Europos Centrinis Bankas ir ES valstybių narių, dalyvaujančių EPS, teisiniai įsipareigojimai vykdyti patikimą ekonomikos politiką ir ją glaudžiai derinti.**

Kodėl euras nebuvo įvestas 2007
m. sausio 1 d.?

- Kainų stabilumo kriterijaus neatitikimas
(infliacija)

Eurai

EURŲ MONETOS

BANKNOTAI IR MONETOS

EURŲ BANKNOTAI

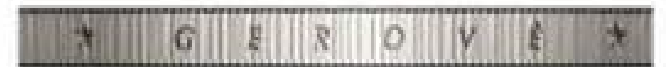

BANKNOTAI IR MONETOS

Serijos „Europa“ eurų banknotai: <http://www.nauji-euru-banknotai.eu>

Šaltiniai

- http://www.lb.lt/euras_it
- <http://www.euro.lt/lt/apie-euro-ivedima-lietuvoje/euras-ir-lietuva/>
- http://ec.europa.eu/economy_finance/netst_artsearch/euro/kids/learn_it.htm

Gražių pamokų !